

H. a J. Červinkovi, Ladislav Tintěra: Výpravy do pravěku

Stostránková publikace zakladatelů oddílu Mamuti a dnešních členů Neolit klubu (pro dospělé) dokáže seznámit rychle i toho nejběžnějšího čtenáře s tím, co se rozumí experimentální archeologií. Brožuru tvoří čtyři listy barevných a řada černobílých obrázků, celá řada perokresebných pracovních návodů a text rozdělený do sedmi kapitol. V nich autoři popisují vlastní oddílové pokusy a text doplňují některými obecně platnými archeologickými informacemi. Některá témata pokusů tvoří „silnou stránku“ oddílové činnosti (kapitoly Šaty dělají člověka, Keramika, Až přijde hlad), další jsou menší nebo doplňkové pokusy (Začínáme, Zajímavé experimenty). Publikace však každopádně řeší i neodborný smysl experimentu (Pozvánka na cestu, Informace na cestu) a jeho přínos pro duchovno moderního člověka. Je třeba hned uvést, že i tento cíl se tvůrcům brožury podařil. Je z ní dobře patrná radost z experimentování, která se nikdy nenechala unést publicitou ani odvést od zásad života v přírodě.

Publikace znovu chtě nechtě upozorňuje na význam běžných experimentálních činností, které musí být nutnou součástí přípravy vědecky pojatých pokusů. Paradoxem je, že cílem oddílu Mamuti bylo málokdy tyto výsledky publikovat. Zmiňují je ve svém textu v podstatě formou návodu, který byl však často vyzkoušen generacemi oddílových členů. To vytváří zcela unikátní situaci oproti činnosti jednotlivých specialistů, jak je známe z experimentální archeologie. Samotný tento jev by stál za hlubší prostudování, protože modeluje obecně

předávání kultury v lidské skupině. V takové, která vždy byla spíše izolovaná, protože po dlouhou dobu neměla skutečné partnery (a dodnes jich má málo). Ve skutečnosti samozřejmě úroveň zmíněných činností kolísá, některé jsou přizpůsobeny věku členů oddílu, jiné (výroba, výpal a použití keramiky, zpracování kamene) ale dosáhly dokonalosti. A právě ty by neměly uniknout pozornosti mnohých archeologů, kteří se odvážili tato témata být okrajově zmínit.

Dílko je rozhodně jedním ze způsobů jak popularizovat archeologii zajímavěji než omíláním stejných informací, které najdeme v učebnicích dějepisu. Smutné je ovšem, že tuto práci musí dělat ti, kteří nejsou z oboru. Na druhé straně se neuplatní ani bagatelizující postoj archeologů, protože mnozí členové oddílu archeologii vystudovali nebo studují. Autoři si však odstup od klasicky pojaté archeologie drží zcela zřetelně (s. 96: *„Odborné články nás zavalí přesnými termíny, popisy a citací, ale o vlastním výrobním postupu prozradí často málo nebo nic“*). I z toho vyplývá, zda jde o pouhou metodu nebo samostatný obor. Zkrátka, nad čtvrtým vydáním *„Výprav do pravěku“* se zdá, že se už delší dobu blýská na lepší časy. A pokud to archeologie nepochopí, bude i nadále v očích investorů stavební činnosti jen nevídaným vetřelcem. Nebo si snad dokážete představit, že by například některý z bývalých členů oddílu Mamuti dokázal archeologii škodit?

Radomír Tichý

Helena a Jiří Červinkovi - Ladislav Tintěra: Výpravy do pravěku. Náměty pro táboření v přírodě. Česká tábornická unie. Praha 1999